

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

A MÓKUSBUNDA

REGÉNY

IRTA
FORRÓ PÁL

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK KIADÓVÁLLALATA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2015
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5557-36-1 (online)
MEK-14756

I. A mókusbunda.

A kávéházban hirtelen izgalom támad. Először csak elmosódott, zavaros és izgatott szóváltás hallatszott. Egy hölgy és egy úr felindultan vitatkoztak a ruhatárossal, aki mint az őrült rohant másodpercenként a ruhatárba, magával hozta egész segédszemélyzetét, egy idősebb nőt és egy tizennégy évesnek látszó kis fiút. Ezek mind magyarázkodtak, esküdöztek, de még nem lehetett tudni, hogy miről van szó.

Senkisé sem hitte el, hogy ez lehetséges. Hogy a Belváros legelőkelőbb kávéházában eltűnjön egy kétezer pengős valódi mókusbunda!

Mányai kormányfőtanácsosnét az ájulás környékezte. A tulajdonos is oda jött és azt mondta:

- Csak nyugalom méltóságos asszony, mindjárt meglesz, bizonyára elkeveredett a többi ruha közé!

Akkor már a főpincér és az egész pincérhad a bundát kereste. A kiszolgálás megakadt és most már mindenki tudta a szenzációt:

Elloptak egy bundát!

- Ezért felelnek! Meg fogják fizetni! - harsogta Mányai.

A ruhatáros azonban ellenkező véleményen volt.

- Kérem, - magyarázta századszor - én a bundát kihoztam és a méltóságos úr kívánságára az asztaluk mellé tettem egy székre. Nem tehetek róla, hogy a társaság még félóráig búcsúzott, mielőtt a kabátokat felvették volna. Ha a bunda kijött a ruhatárból, nem vagyok tovább felelős. Engem százfelé hívnak, nem őrizhetem a már kihozott kabátokat...

A méltóságos asszony sírógörcsöket kapott, a tulajdonos verejtékező homlokát törölgette, a vendégek sopánkodtak és a nők egy kicsit kárörvendeztek. Ha nekik nincsen, másnak se legyen kétezer pengős bundája!

De hát ki lophatta el?

A pincérek vállukat vonogatták. Szombat este van, rengeteg vendég fordult meg a kávéházban, minden pillanatban jöttek-mentek, nem lehet tudni!

A tulajdonos bizalmas megbeszélést folytatott a főpincérrel. Néhány nevet mondtak suttogva. Urakat, akik már néhányszor elfelejtették bemondani az elfogyasztott süteményeket, azután másokét, akikről nem lehetett tudni, hogy mi a foglalkozásuk és az este szintén megfordultak a helyiségben. Talán ezekre kellene felhívni rendőrség figyelmét? Persze, az ilyesmi nagyon kényes. Botrány, újabb kellemetlenség támadhat belőle...

Józsai, a feketeképű pincér, aki a bejáró közelében dolgozott, azt mondta, hogy nagyon sok idegen jött be a kávéházba, akik körülnéztek, mintha keresnének valakit és nyomban kimentek. Hátha ezek között volt a tettes?

Ezek azonban csak találgatások voltak. A rendőr, akit az utcáról behívtak, nem tudott mást mondani, minthogy majd jelentést teszi. A tulajdonos haját tépte kétségbeesésében, hogy ki-írják kávéháza nevét és ez ártani fog jó hírvének, Alkuba bocsátkozott a kormányfőtanácsossal. Nem tudtak megegyezni. Végre is abban állapodtak meg, hogy másnap délután a méltóságos úr ügyvédjénél fognak találkozni. Majd az eldönti, hogy jogilag terheli-e felelősség a tulajdonost, vagy nem?

II.

A tettes pedig félig ájultan ült egy taksziban. Reszketett a rémülettől, képtelen volt megérteni, hogy mi történt vele? Hogy ő, Cser János, a Kommercia áruház hivatalnoka, bundát lopott.

A fogai vacogtak, szinte csodálkozott, hogy még él, hogy nem szakadt rá az ég.

Elfogják! Feltétlenül elcsípi a rendőrség!

Vissza kell vinni a bundát! - nyilalt belé kínzóan.

De már késő. Hogyan magyarázza meg a bunda elvitelét? Még ha nem is adják át a rendőrségnek, a nyilvános botrány, a megszégyenítés elkerülhetetlen, talán a nevét is megírják az újságok és akkor vége van!

Gyűlölettel, irtózáttal nézte a bundát, amely valósággal égette.

Bent hagyja a taksziban!

Hátha észreveszi a soffőr? Az is lehet, hogy a soffőr jól megjegyezte az arcát és jelenteni fogja a rendőrségnek, hogy miféle embert vitt az éjszaka... Még jó, hogy nem a lakását mondta meg a soffőrnek. Idegen utcát és házat nevezett meg.

Majdnem felujjongott, hogy legalább ennyire ravasz volt. A verejtékét törölgette... A szíve a torkáig dobolt.

Elveszett ember! Sokkal naivabb, ügyetlenebb, gyávább, semhogy szerencsésen megússza ezt a kalandot. Valahol, valahogyan el fogja árulni magát. Határozottan és világosan tudta, hogy börtönbe kerül...

Gyakorlott, vérbeli tolvaj nem is mert volna elkövetni ilyen örült vakmerőséget. Hogy feláll a törzskávéházban, ahová minden este bemegy elolvasni az újságokat és ahol kávéat vacsorázik. Azután közvetlenül a kijárat mellett megpillantja a bundát, amely egy szék karfájára volt dobva. Mellette, alatta csupa kabát. És senkisésem figyel oda. Valami viccen nevetett a társaság.

Őt sohasem érdekelték a bundák. Nem is volt érzéke hozzá. Azt sem tudta, hogy mi a különbség a perzsa és a mókus között?

És mégis elvitte. Mintha álomban látta volna önmagát. Egy idegen, ellenséges másik Cser János kényszerítette, hogy lopjon. Egy szenvedélytől és szerelemtől tébolyult ember, aki nem bánta, hogy bebörtönzik, felakasztják, derékba törik-e karrierje, vagy nem? Csak egyet tud: ez az egyetlen mód, hogy megnyerje Erzsi szerelmét!

- Nem, tekintetes Bíróság, nem azért loptam, mert éheztem, vagy nyomorogtam... Én beértem egy falat kenyérrrel és két évig hordtam egy ruhát. Én még félre is tettem a fizetésemből!... De szerelmes voltam!... Ne tessék azt mondani, hogy ez semmi. Ezt nem lehet megmagyarázni uraim. Én nem vagyok érzéki állat, nem szaladgáltam lányok után, mint a barátaim, de az Erzsi, az más volt. Úgy jött rám, mint egy forró láz, nem aludtam, nem ettem, az irodában az írógépből kandikált ki, az aktákon láttam, a telefonból csilingelt. A pénztári orvos azt mondta, hogy ideges vagyok, kérjek szabadságot... Én tudtam, hogy rajtam csak Erzsi segíthet...

Tekintetes Törvényszék, ne tessék kinevetni engem. Tisztában vagyok, hogy az ilyen félszeg, rosszul öltözködő emberhez nem illik olyan tüneményesen szép lány, mint Erzsi. Ő mindenben pontosan az ellentétem. Büszke, becsvágyó, tele van izzó élniakarással. Megtűrt maga mellett mint egy hú és alázatos kutyát. De megmondta: nem illünk egymáshoz. Színésznő akar lenni. Gazdag, ragyogó, ünnepezt. Én majdnem meghaltam a szerelemtől és ő néha jó volt hozzám, megsimogatta a hajamat, sajnált...

Két hét előtt borzasztó jelenet történt. Rettentő állapotban találtam otthon. Sírt, sápadt volt, azt mondta, öngyilkos lesz... Összetett kézzel könyörögtem, hogy mondja meg, mi a baja?

Rám nézett, a szemében keserűség és egy kis gúny volt.

- Mit tud maga segíteni rajtam? Hallgasson meg, János. Ebben a hónapban leszek huszonkét éves. És még semmitem történt, érte, semmi! Pedig már nem lehetek szebb és nem törhetem jobban magamat, hogy sikert érjek. És tudja, min múlik minden? Hogy nincsen elegáns ruhám... Ha én egyszer bundát kapnék! Meg tudja érteni, hogy mi az a bunda? A nagy kulcs, amely megnyitja az érvényesülés kapuját... Imádni tudnám azt, akitől én bundát kapnék!

És én attól kezdve folyton csak a bundákat néztem a kirakatokban. Néztem a fantasztikus árakat: négyszáz... ötszáz... hatszáz pengő! Az agyam izzott az erőlködéstől, hogyan szerezhetném meg ezt az összeget?

Erzsi imádni tudná azt, akitől bundát kapna!...

Az én életem már nem ér semmit. Elvesztem, Megőrültem. Lezülöttem, nincsen erkölcsi érzékem. Gyilkosságokra, betörésekre gondoltam. Amerikai gangsterekről szóló híreket faltam. Ravasz terveket eszeltem ki, hogyan lehetne bundát rabolni. És tudtam, hogy soha sem lesz bátorságom egyetlen tervet sem végrehajtani!

És tegnapelőtt mondta Erzsi, hogy ne haragudjak, de mondania kell valamit. És miközben a hajamat simogatta, azt mondta: - legyen okos János, ezt meg kell magának érteni... megmagyarázta, hogy mi ketten nem találkozhatunk többé.

- Ha az emberek mindig velem látják, nem mernek hozzám közeledni, azt hiszik, a menyasszonya vagyok... És, de ezért sem szabad haragudnia édes Jánoskám, maga olyan szürke, annyira nem elegáns emberke, hiába mondom magának, hogy öltözködjék jobban, mindig úgy áll a ruhája, mintha vasvillával hányták volna magára és a nyakkendőjének rémes a mintája. Nem mutatkozhatunk nyilvánosan. Rontja az én lehetőségeimet, lefokozza a megjelenésem hatását...

Én elzöldültem, sírni kezdtem. Akkor megsimogatott, megcsókolt és azt mondta: azért mi jó barátok maradhatunk, csak éppen nem mutatkozunk a nyilvánosság előtt!

Tudtam, hogy elvesztettem. Tegnap már nem fogadott. Valami kifogást mondott. Egy barát-nőjét várja. És ma se jöjnek, mert egy nénjéhez hivatalos. Ez már a vég. A számla lezárása, az üzlet likvidálása, ahogyan mi azt mondani szoktuk... És akkor ma este megpillantottam a kávéházban a bundát. Mintha szándékosan tették volna az utamba. Esküszöm uraim, az volt az érzésem, hogy az Isten tett csodát. Megsajnál, elém hullatott egy bundát. Vedd fel te szegény, agyongyötört fiú, vidd el a lánynak, legyetek boldogok!

Én tudom, hogy ez hülyeség, hogy az Isten nem nyújt segítő kezet a bűnhöz, de én már akkor egészen örült voltam. Ügyetlen, babonás, ostoba, mint egy gyermek. Olyan bután vettem fel a bundát, hogy nem is értem, miért nem vették észre?... Talán, mert aki látta, ép ésszel el sem hitte, hogy ilyen naívan lehet lopni... Kérem, tessék engem felmenteni. Én semmiről sem tehetek...

Az autó hirtelen megállt.

Cser föleszmélt. Ijedt mozdulattal magához kapta a bundát, kiugrott a kocsiból és kifizette a soffit. Azután úgy tett, mintha becsöngetne a ház kapuján. De nem nyomta meg a gombot. Megvárta, amíg az autó eltűnik. Akkor gyorsan befordult a mellékutcába és haza sietett...

III.

Gyűröten, összetörve ébredt fel reggel, Az alvás egyáltalában nem frissítette fel. Elkínzottabb volt, mint lefekvés előtt. A bunda mellette feküdt a széken. Ijedten kapta fel. Micsoda ostobaság! Ha a házikisasszony bejött volna és meglátja a bundát, mit válaszolhatott volna, honnan szerezte, hogyan került oda?

Ijedten ugrott ki az ágyból és a bundát a szekrénybe akasztotta, Ráfordította a kulcsot és zsebrevágta.

Aztán felöltözött és lement reggelizni a kávéházba. Fél nyolc volt. A gyomra émelygett, az idegei el voltak nyúve, mintha az egész világ felfordult volna, semminek sem volt értelme, mindent ellenségesnek és utálatosnak látott.

Amikor az újságos szokott mozdulattal eléje rakta az újságokat, egyszerre ismét szívdobogást kapott.

Erre még nem is gondolt!

Remegő ujjakkal lapozta végig az első keze ügyébe eső újságot. A hatodik oldalon fedezte fel a néhány soros hírecskét:

Ellopott bunda. Tegnap este az Excelsior kávéházban ellopták Mányai Ferenc kormányfőtanácsos nejének kétezer pengőt érő bundáját. A rendőrség erélyesen nyomozza a tettest.

Ennyi volt és nem több. Máskor szórakozottan siklott át az ilyen híreken. Most viaszszárga lett és konyakot rendelt.

A rendőrség nyomozza a tettest!

Gyors egymásutánban átforgatta valamennyi lapot. Mindegyikben megtalálta a négy soros hírt. A szeme - mintha csak titkos bűvölet vonzotta volna, automatikusan azonnal rátapadt a végzetes sorokra, amelyek megnöttek, óriási jelentőségűek lettek...

Megitta a konyakot. A kávéház terrasza előtt egy rendőr sétált el. Cser tudta, hogy nem keresheti őt. Mégis olyan rémült, eltorzult arccal nézett a rendőr után, hogy mikor véletlenül a szemközti tükörbe nézett, maga is megijedt.

- Hiszen ez az arc egyenesen felhívja a rendőrség figyelmét!

Úgy meg volt rendülve, annyira elcsigázta a szörnyű éjszaka, hogy megidézése esetén egy pillanatig sem tudott volna tagadni. Még kérdezni sem kellett volna. Ha egyszerűen eléje áll egy rendőr, azonnal vallani kezdett volna magától.

Kétezer pengőt ér a bunda! Ő azt hitte, legfeljebb háromszázat! A bűne egyszerre megnövekedett a szemében, valósággal lesújtotta.

Megfordította a széket, melyen ült és úgy helyezkedett el, hogy ne láthassák az utca felől.

- Jó reggelt Cser úr! - köszönt a főpincér. - Betegnek tetszik lenni talán? Nagyon rossz színben van. Talán gyomorrontás?

- Igen... idegesség... nem aludtam! - dadogta Cser és majdnem leesett a székről, úgy remegett. Tehát mindenki látja, az arcára van írva a Kain-bélyeg. Nyolc óra! Félkilencre bent kell lennie az irodában.

Gyorsan fizetett.

Amint végig ment a körúton, egyre jobban érezte, hogyan nő, lobog benne a nyugtalanság. Örültség volt, amit elkövetett. A bundától meg kell szabadulnia. A reggel józanságában nem tudta megérteni, hogyan válhatott tolvajjá?

Az agya lázasan dolgozott

Kidobja az ablakon a bundát... elégeti... becsomagolja és feladja Mányai címére...

Megfordult és hazafelé ment.

De minden lépésnél újra belémart a ki nem elégített vágy: most elérheti Erzsit! És tüzes színekben rajzolódott eléje az elképzelt ölelés, a hála, az édes, puha száj, amint csókolja...

A legrosszabban túl van... Elviszi a bundát Erzsinek. Most azonnal. Még a délelőtt folyamán.

Bement egy telefonfülkébe, felhívta az irodát és bejelentette, hogy beteg, orvoshoz kell mennie...

Azután haza sietett.

Saját kulcsával nyitotta ki az előszobaajtót, azután a szobájába ment. A háziasszony meglepetten nézett rá.

- Mi történt Cser úr? - kérdezte elképedve - elbocsájtották?

- Nem... csak nem érzem jól magamat! Kérem, fejezze be a takarítást!

- Hívassak orvost? Főzzek teát?

- Semmitsem kérek!

Az asszony azonban nem hagyta magát könnyen lerázni.

- Csak tessék jól kényelembe helyezni magát... Kérem a szekrénykulcsot, új párnahuzatot veszek ki, hátha látogató jön napközben...

Cser megrezzent. A szekrénykulcsot kéri!

- Egy kis konyak sem ártana! Az is a szekrényben van!

Mit akar ez az átkozott asszony? Miért emlegeti folyton a szekrényt?

Cser indulatosan kiáltott rá:

- Kérem, ne zavarjon. Már mondtam, semmisem kell!

Az asszony sértődötten és meglepetten nézett Cserre. Még sohasem hallotta ilyen hangon beszélni. Cser elpirult. Érezte, hogy megint ostobán viselkedett. A háziasszony gyanakszik rá.

Mikor magára maradt, kivette a bundát és belecsavarta egy lepedőbe. Mint ahogyan az áruházból szokták a női ruhákat hazaküldeni. Azután kiment a konyhába.

- Kedves Kovácsné, - mondotta - ne haragudjon, az előbb túlideges voltam. Kérem, menjen le a patikába és hozzon három piramidont. Tessék a pénz...

Azután visszafajtott lélekzettel leste, mikor zárul be az asszony mögött az előszoba-ajtó? Kiszámította, mikor érhetett a földszintre, mikor hagyhatta el a házat? Gyorsan néhány sort ír egy papírszeletre:

„A betegsegélyzőbe mentem. Ne legyen nyugtalan!”

Felkapta a vászonlepelbe burkolt bundát és lerohant az uccára.

Megint autóba ült és bementa Erzsiké címét.

IV.

Erzsi haragosan vonta össze a szemöldökét, amikor Anna, a kis mindenes cseléd bejelentette, hogy Cser úr várakozik az előszobában. A dolog határozottan kellemetlen volt. Erzsi a Cser-ügyet befejezettnek tekintette. Két nap előtt a Váci uccában egy elegáns fiatalember megszólította, megismerkedtek és úgy látszott, hogy a fiú komoly lángot fogott. Tárnokinak hívták, kiderült, hogy autója is van, valami textilgyár igazgatójának a fia, rengeteg a szabad ideje, szóval ideális lovag...

És most megint jelentkezik ez a lehetetlen Cser!

Nem, igazán elég volt belőle. Ha nem érti meg, hogy miről van szó, majd világosabban magyarázza neki.

Erzsi e pillanatban gyűlölte Csert. Hogyne, miatta vesztett el életéből két esztendőt. Most még egy rendes ruhája sincsen, pedig Tárnoki Gyurka a belvárosi elegáns cukrászdában adott neki találkát. Mit vegyen fel? Utolsó reménysége Gizi barátnője volt. Meg fogja neki magyarázni, hogy milyen életbevágó dologról van szó. Talán kölcsönkapja tőle a fekete, prémgalléros kabátot... Ha nem - Erzsi szinte sírva fakadt kétségbeesésében, ha erre gondolt -, telefonálnia kell Gyurinak és lemondja a délutáni találkozót! A legnagyobb taktikai hiba, ha a nő rosszul öltözködve jelenik meg elegáns gavallérja oldalán. Viszont vasoszlopokkal támasztja alá és százszorosra fokozza győzelmét, ha a férfi diadalmasan néz körül és figyel, hogy csodálják és irigylik-e a társaságában lévő szép és elegáns hölgyet.

Fanyar arccal, rosszkedvűen ment ki az előszobába Cser elé.

- Jó napot, János - mondotta -, mi jutott az eszébe, hogyan kerül ide délelőtt tíz órakor?

- Rémes - gondolta ugyanakkor magában. - Ez az örült képes megölni engem vagy magát. Megszökött a hivatalból, ide jön, drámai jeleneteket rendez. Utálatos és tapintatlan dolog.

- Drága Erzsi, - hebegte Cser és az izgalomtól elfulladt a hangja, - ne haragudjon...

Erzsi nem volt többre kíváncsi, tudta, hogy mi következhetik.

- Nézze, kedves János - mondta idegesen -, nagyon sajnálom, hogy tapintatlanságra kényszerít. Én igyekeztem szépen magyarázni, hogy mi ketten nem találkozhatunk többé és hálás voltam, hogy olyan gyengéd volt, megértett és két napig nem mutatkozott. És most mégis eljött... Ha igazán szeretne, nem tenné ezt, nem hozna ilyen kínos helyzetbe...

- Ajándékot hoztam, Erzsi! - mondta Cser és a hangja eltikkadt a szörnyű lámpaláztól.

- Ajándékot? - csodálkozott Erzsi és csak most nézett körül. Az előszobában álló szék karfáján meglátta a fehér lepedőbe burkolt valamit.

- Mi ez? - kérdezte megrökönyödve.

- Néhány nap előtt azt mondta, hogy szeretne egy bundát. És én megvettem magának!

Döbbenetes csend. Erzsinek kerekre nyílt a szeme. Azután hisztériás mozdulattal lerántotta a bunda takaróját és egy pillantást vetett a gyönyörű jószágra. Nő volt, aki ösztönösen és azonnal felértékeli, megbecsüli és egész jelentőségében méltányolja az eléje rakott divaticket.

Elképedt, majdnem elájult, nem hitt a szemének, felhördült és úgy vette a kezébe. Ez a bunda legmerészebb álmait is meghaladta. A bélése, szabása, pehelysúlyán érezte, hogy elsőrendű portéka.

- Nem... nem... lehetetlen... ezt nekem hozta? - kérdezte és a hangja elakadt. Egészen meg volt zavarodva, a lényét feldulta, lelke mélyéig megrendítette és elkábította a meglepetés. Öröm, félelem, kételkedés viharoztak benne.

- Alkalmi vétel volt kéz alatt vettem...

- De hiszen ez ezreket ér! - ámult el egyre jobban Erzsi és vad vágyakozással húzta magára az előszoba tükre elé.

Elragadtatva, édes szédülettel nézte magát.

- Milyen szép... isteni! - sóhajtotta.

- A magáé! - ismételte Cser.

- Drága! - kiáltotta Erzsi, azután minden úgy történt, ahogyan azt Cser megálmodta. A nyakába hullt, átölelte, csókolta, ájult boldogsággal hullatta a hálálkodó, megható szavakat.

A férfi elkínzott szívében édes melegség támadt. Megdermedt vére újra frissen kezdett keringeni. Óh, mit bánta e pillanatban a kockázatot, amelyet magára vállalt, a jövő minden poklát! Ezért a percért semmisem volt nagy áldozat.

Bementek a szobába. Erzsint még mindig ott volt a bunda, még mindig azt nézte minden tükörben, ujjongó örömmel, mint egy látomást és kacagott, tapsolt, ugrált elragadtatásában. Néha Cserhez ugrott, csókot cuppantott az arcára és megint a tükörhöz rohant. Fel és alá sétált a szobában, nem tudott betelni a maga csodálatával.

- Hát ez nagyon szép bűbajos, hogy ilyen remek bundával ajándékozott meg! - ismételte százszor is. Azután elérzékenyülve cirógatta Cser arcát:

- Úgy-e, nem haragszik, amiért kissé ideges voltam?

- Az életemet is magának adnám. És most csak egyet kérek... Töltse velem a mai napot egészen. Szabadságot kaptam az irodában és nem szeretnék egyedül maradni. Olyan régóta nem láttam. Szeretném, ha kárpótolna a mulasztottakért...

Erzsi rosszalóan csóválta fejét:

- Nem szabad ilyen érzelmesnek lennie, János. Az nem férfias. Délelőtt szívesen sétálok magával a városban, de délutánra már elígérkeztem. Menyasszony lett egy barátnőm. Néki kell segítenem bevásárolni. Hát hová menjünk? Már alig várom, hogy az új bundámban jelenhessek meg az uccán. Azt hiszem, sikere lesz!

Cser megrémült. Végigsétáljanak a Belvárosban a lopott bundával? Talán felismernék... gyanús lenne, hogy egy kopott emberke sétál a káprázatos eleganciájú nagyvilági nő oldalán. Hozzálép egy detektív, félrehívja és megszólítja: Igazolja magát! Kicsoda ön? És ki az a nő, akivel sétál?!

- Maradjunk inkább itthon. Sokkal jobban szeretném! - mondotta halkán.

- De hát miért?

- Betegem jelentettem az irodában. Kellemetlenségem lehetne abból, ha az uccán látnának meg. És valóban, nem is érzem magamat jól.

Erzsi sajnálkozva nézte:

- Az ám! Rossz színben van.

És hirtelen, szinte kétségbeesetten, mintha védőbeszédet tartana, megfogta János kezét:

- Higyje el, nagyon sajnálom János és meghat a jósága. Én hálátlan, rossz lány vagyok. Maga sokkal különb nőt érdemelne, mint én... Nem is tudom, hogy miért szeret? Nem érdemlem meg. Ha egy szikrányi lelkiismeret lenne bennem, nem szabadna elfogadnom a bundát. Tudom, hogy micsoda emberfeletti áldozatába kerülhetett a megszerzése. Talán egész megtakarított pénzét kiadta, adósságot csinált, koplalni fog... Mi értelme van ennek? Mit adhatok viszonzásul? Nem lehetek a felesége...

- Tudom - mormogta rekedten Cser -, vakmerőség, hogy erre gondolni mertem. Én csak egy szürke, jelentéktelen kis emberféreg vagyok és maga gyönyörű...

- Karriert kell csinálnom, János! És sohasem fogom elfelejteni, hogy maga segített hozzá. Ez a bunda szerencsét fog hozni. Igérem, hálás leszek érte. De várnia kell. Majd, ha elértem valamit.

- Igen - motyogta János -, nem szabad az útjába állnom.

A hangja úgy hangzott, mintha föld alól nyögne fel. Színtelen és üres volt. Mintha meghalt volna a lelke.

- No, ne legyen ilyen szomorú! - igyekezett Erzszi mosolyogni és kedveskedve hozzásimult. - Kedves, jó pajtásom, hiszen én szeretem magát. Tudom, hogy a legjobb barátom.

De Cser ezt már nem is hallotta. A szívét jeges kéz szorította össze.

- Vissza sem csókol? - kérdezte Erzszi.

- Én most elmegyek! - mondotta Cser. És már ment is ajtó felé.

Erzszi megrémült. Ez az ember a halálba indul. Úgy el volt keseredve, hogy szinte sírni tudott volna. Hát nem utálatosak a férfiak? Egyik kezükkel örömet okoznak, a másikkal pedig mindent elrontanak.

- Ne kínozzon, az Isten szerelmére, ne kínozzon! - sikoltotta hisztériásan. - Esküdjön meg, hogy nem követ el semmi örültséget!

- Igérem! - mondotta Cser.

- És csókoljon meg!

Cser a lány arcára tapasztotta ajkát. Erzszi megijedt, hogy milyen élettelen, hideg.

V.

Erzszi égő szemmel nézte a szék támlájára tett bundát.

- Csak semmi érzelmeskedés! - gondolta magában. - A győzelemhez bátorság és erős idegek kellene! Ha gazdag leszek, visszafizetem Csernek a bunda árát, majd az összeköttetésem segítségével jó állásba juttatom, barátja leszek, de ennél többről nem lehet szó...

Ezzel a kérdéssel nem is ért rá tovább foglalkozni. A délutáni nagy ütközetre kellett felkészülnie. Volt néhány megtakarított pengője. Elhatározta, hogy kalapot vesz és szépen kiondolatja magát. A cipője és harisnyája egészen jó. A bundát nem fogja levetni. A megjelenése ellenállhatatlan lesz! Muszáj győznie!

Három hónap előtt leépítették a bankban és a végkielégítésül kapott összeg már fogytán volt. Új állásra semmi kilátás. És nem is volt nagy kedve újra az írógép mellé ülni. Miféle reménye, kilátása lehet? Megvénül, megsavanyodik, mint a többi lány, legfeljebb a barátnője lesz egy kollégának, akivel azután együtt mennek vikendezni. Arra, hogy tisztességes munkával

megőrzi élete nyugalmát, elvakultságában nem gondolt. Ha egy ismerőse meglátja az uccán új bundájában, bizonyára gúnyos és sokat jelentő mosolyra húzza majd a száját. Nem baj. Senki-nek a véleménye sem fontos. Csak a Tárnoki Gyurkái.

*

A fiú már várta. És a mozdulatból, ahogyan felugrott az örömteljes meglepetésből, amely arcára szökött, a felragyogó szeméből látta, hogy győzött.

- Milyen szép! - mondotta elragadtatva Tárnoki.

És a cukrászdában ülők mind őt nézték e pillanatban. A vendégek és a kiszolgáló kis-asszonyok. A lornyonok megmozdultak a kezekben, a nők összesúgtak és szakértő szemmel mérlegelték.

- Sikkes kölyök! - hallotta Erzsi, amint egy idősebb hölgy a barátnőjének megjegyezte.

Az urak megszakították mondataikat, idegesen Erzsi után fordultak és a társaságukban lévő nők féltékenyen és irigyen mérték végig új vetélytársukat.

Többen ismerték Tárnokit és ezek meglepetten kérdezték:

- Mit szóltok Tárnoki új hódításához?

És megindult a forró találgatás: görll, társaságbeli nő, kalandornő? Az ilyesmit sohasem lehet biztosan megállapítani.

Végül is Méртеyné adta le a döntő szakvéleményt:

- Privát nő. Angyalian zavarban van. Lámpalázás a kicsike.

Erzsi valóban úgy lépett végig a cukrászda selyemfotójei között, mintha a menyország kapui nyíltak volna meg előtte. Ez volt a nagy, százszázalékos siker, belépése a nagyvilágba, a meg-érkezés!

- Parancsol a méltóságos asszony? - kérdezte a cukrászkisasszony.

Nem lehet tudni, hogy miért szólította így a porcellánbabához hasonló, platinaszőke lány. Talán csak érezte, hogy valami cím és rang okvetlenül jár az ilyen ragyogó bundának.

- Teát és szendvicset! - válaszolta Erzsi, aki majdnem meghalt egy csésze csokoládé és krémes szelet után, de előre elhatározta, hogy előkelő marad.

- Köszönöm, hogy eljött! - szavalta Tárnoki. - Remélem, észrevette, hogy milyen óriási sikere van? Mindenki magát bámulja. De hát, hol volt maga eddig? Hol bujkált? Honnan jött?

- Hivatalba jártam...

- Ilyen bundában? Talán a főnök... illetve az elnökigazgató úr adta karácsonyi remunerációra?

- Én tisztességes lány vagyok...

- Bocsánat. Nem akartam indiszkrét lenni... De hiszen nekem igazán mindegy. Boldog és büszke vagyok, hogy én vagyok a szerencsés, aki megtaláltam. Maga nem is tudja, hogy micsoda csiszolatlan gyémánt. De, szavamra, divatba fogom hozni.

Erzsi csodálkozva nézett a fiúra. Ezt nem értette. Hát Tárnoki nem a maga számára akarja lefoglalni? Másoknak kívánja mutogatni? Dicsekszik vele, körülhordozza a városban, mint egy szép kutyát, vagy új autót?

- Nem vagyok színésznő, nekem nincsen szükségem közönségre! - válaszolta.

- Minden nőnek szüksége van a sikerre. És ha sikernek tartja, hogy szeretem...

- Ezt csak úgy a teám mellé rakja, mint a szendvicset?

- Higyje el, ez izgatóbb és stílusosabb környezet, mint holdvilágos séta a Tabánban vagy a margitszigeti romok közötti sóhajtás. A szerelemhez aranydízlet kell, selyemkárpitok, francia parfümök és ingyencégek. A szenvedély nem nyögdecse és utálja a gitározót. A nagyvilági szerelem muzsikája a motorzúgás, lehetőleg nyolchengeres Cadillac-autóé. Szeretem magát, mert van a lényében valami titokzatos, kalandorszerű...

- Megőrült!...

- Én ezt szeretem. Én sem vagyok normális. Apám kétszer fizetett ki értem fantasztikus kártyaadósságokat és Párizsban megszóktattam az Atlantic néger táncosnőjét. Egyetlen éjszaka elvertem húszezer frankot, azután három hétig lebujokban kóboroltam, lerongyolódtam és végül is a követség küldött vissza Pestre kényszerútlevelemmel. Biarritzban kokain-széanszokon vettem részt és az apámnak már majdnem sikerült huszonhatéves koromban gondnokság alá helyeztetnie. Már készen volt a hivatalos orvosi tanúsítvány, hogy elmebajos vagyok...

- És ezzel még dicsekszik?

- Imádom az izgalmakat. Az utolsó pillanatban sikerült ellenorvosi véleményt produkálnom. Azóta a család a legfurfangosabb módon próbál törbeejteni. Házias lányokat küldenek a nyakamra és azt remélik, hogy majd valamelyiket feleségül veszem. De én nem bírom a nyárspolgári típusokat. Nekem az olyan nő tetszik, mint maga...

Erzsi megdöbbenve nézett Tárnokira.

- Azt hiszem, téved! - mondotta.

- Drágám - nevetett a fiú és fehér fogai kivillogtak a szájából -, mi egymáshoz illünk, én ezt csálhatatlanul érzem. Hagyjuk el a szokásos bevezető játékokat, nálam felesleges fárasztania magát. Látja, én is őszinte arcképet rajzoltam magamról. Hivatalnoklány? Remete-élet és ezrekbe kerülő bunda?

- Ajándékba kaptam egy önzetlen barátomtól!

- Nem érdekel. Maga élelem sodródott és én kétszázkilométeres tempóval fogom végigrohantatni a magas iskolán. Engem mulattat ez. Szendvélyem a női karriernek egyengetése. Egy vöröshajú görllt, akit a Ritzbe vittem, egy éppen itt látogatóban lévő maharadza kérte meg huszonhatodik feleségeül. Nizzában Du Chatelet márki villát és versenyistállót ajánlódokozott a kis Juliettenek, akit én fedeztem fel egy montmartrei lezüllött magyar festő műtermében. Ah, ki tudná mindezt felsorolni. És mikor néhány nap előtt véletlenül megismertem magát, örömmel állapítottam meg, hogy megint jó anyag került a kezembe...

- De hiszen én azt hittem...

- Vigyázzon! Ki ne mondja, hogy azt hitte, szerelmes vagyok! Brr! Ez rémes lenne. Elvesznénk mind a ketten. Így azonban lelkesen leszek az impresszáriója. Bemutatom a nagy világban, ahol eldőlnek a női karriernek. Tud bridzselni?

- Nem tudok.

- Rémes. Holnap délután megtanítom. Az a fő, hogy fogalma legyen a kártyákról, néhány elemi szabályról. A bridzs a névjegy, amely megnyitja bizonyos szalónok ajtaját. És most ki-autóznak a szigetre a Florishoz táncolni...

- De hiszen már uzsonnáztam!

- Naiv gyermek! Nem enni megyünk hanem ez lesz a nagy bemutatkozása. Délután hat óra tájban együtt vannak azok, akik még mindig sikeresen harcolnak az álláshalmazók ellen hozott különböző rendeletekkel és akiknek van szívük és fantáziájuk nőkért lelkesedni.

Miközben fizetett, kisujján megvillant egy remek briliáns gyűrű.

- Csodálatos kő! - mondotta Erzsi.

- Attól a maharadzsától kaptam, aki feleségül vette a kis pesti görlt!

Azután beszálltak az autóba.

- Remek kocsi! - ámult el Erzsi.

- Francia gyártmány. A márki adta, aki versenystállót ajándékozott Juliettenek!

Tárnoki személyesen vezette a kocsit. Vakmerően, szemtelen gyorsasággal rohant az uccákon. A Vilmos császár-út egyik keresztezésénél majdnem elgázoltak egy férfit, aki szórakozottan, magába mélyedve haladt át az úttesten és nem hallotta a túlkölést. Az utolsó pillanatban tudott csak lefékezni.

- Nem tud vigyázni, hülye! - kiáltotta felháborodva Tárnoki.

A férfi felrezzent és az arca zöldesfakó lett. A szája mozgott, de már nem lehetett érteni, hogy mit mondott, mert a kocsi továbbrohant.

- Mi az, mért oly sápadt? Annyira megijedt? - nevetett Tárnoki Erzsire pillantva.

- Igen! - mondotta Erzsi. De nem magyarázta meg, hogy az a férfi, akit majdnem elütöttek, Cser János volt.

VI.

Egy héttel utóbb Tárnoki azt mondta Erzsinek:

- Be foglak mutatni Mányai kormányfőtanácsosnak. Milliomos, kartellelnök, az egyetlen komoly tőkés e pillanatban Budapesten...

Erzsi naivul megkérdezte:

- Nős?

Tárnoki szigorúan ráncolta homlokát:

- Még mindig nem szoktad le ezeket az ostoba kérdéseket! Ha karriert akarsz csinálni, soha és semmiben se legyenek kétségeid! Aki nős, az el is válhat. A kormányfőtanácsos eléggé gazdag, hogy hatalmas végkielégítést fizessen esetleges válás esetén a feleségének, akivel egyébként sem él túlságosan jól.

- Semmi szín alatt sem leszek a barátnője. Sem neki, sem másnak!

Tárnoki kínzott mozdulatot tett.

- Ki beszélt erről? Ki kívánta ezt? Hát minek nézel te engemet? Hiszen én ragaszkodom leg-szigorúbban ahhoz, hogy erkölcsödet makulányi folt se érje!

Erzsi kissé ostobán nézett Tárnokira. Ezt igazán nem várta tőle. A férfi mosolygott.

- Gyógyíthatatlanul naiv vagy! Jegyezd meg, hogy a legtöbb férfit olyan nők tették tönkre, akik csak gyujtogattak, de soha senkié nem voltak. Ezek az igazi vámpírok, a vérszopó,

kegyetlen, veszedelmes nő, akikért megőrülnek a férfiak. Te, drágám, ilyen vagy. Csak úgy süvölt belőled az érzéki varázs, de valójában hidegebb vagy Grönland hómezőinél. Téged nem kell félteni, te nem veszted el a fejedet, nem érzékenyülsz el és sohase felejtetted el a szent célt: meggazdagodni!

- Gonosznak tartasz?

- Így is lehetne mondani. De én szebb jelzővel illetlek. Embergyülő vagy. Csalódtál, rosszak voltak hozzád és te így fizetsz. Rájöttél a nagy igazságra, hogy az egészséges önzés a legbiztosabb alapja életünknek.

Erzsi hallgatott. Eszébe jutott, hogy milyen kétségbeesett levelekkel ostromolja Cser napok óta. A szerencsétlen embert két nap előtt hajnali négykor, mikor autón ment haza egy bridzszalónból, félig meggémberedve látta állni a szomszéd ház kapujában. Amikor Erzsit meglátta, gyáván előrelépett. Olyan volt, mint egy koldús. Tárnoki a zsebébe nyúlt és valami alamizsnát akart neki nyújtani. Cser észrevette ezt a mozdulatot és elrohant.

Erzsi nem tudott aludni azon az éjszakán. Sajnálta és gyűlölte Csert, aki állandóan megzavarta egyensúlyba verődő hangulatát.

- Mányai - magyarázta Tárnoki - a jövő héten San Remóba utazik négyheti pihenésre. Nagyon megerőltette magát a folytonos áremelésekkel. Rettentően elfoglalt ember. Az ilyen mindig rohanó, gazdag emberek a legszenvedélyesebb nőimádók. De nincsen idejük megkeresni az igazi nagy értékeket. Éppen ezért mindegyiknek van egy megbízható fiatal barátja, bohém és nőszakértő, aki helyettük elvégzi a felfedezés munkáját. Tulajdonképpen szemtelenség és a kiuzsorázó politika legkirívóbb esete. Hát nem felháborító, hogy az a szegény fiatal fiú, aki maga is imádja a szépet, és meg van örülve a nagy nőért, más számára kénytelen kikaparni a gesztenyét, mert ő csak szakértő, felfedezi a briliánst, de a megszerzéséhez már nincsen pénze. Budapesten és a világ minden nagy városában számos kellemes modorú, pompásan táncoló, minden pletykát ismerő, kellemes fiatalember él, akiket estéről-estére ott lehet látni az ismert, gazdag emberek páholyaiban, velük vacsoráznak, együtt keresik fel a lokálokat. A fiatalembereknek rendszerint van valami állítólagos foglalkozásuk is, száz-kétszáz pengővel dotált állások, ami azonban igazán nem fontos. Az igazi hivatásuk a szórakoztatás és főleg a nők felfedezése. A legragyogóbb és legdivatosabb nők társaságában forognak állandóan, mert mindig van idejük, szemtelenek és aranyos, jókedvű csirkefogók. Primadonnák, akik azonban nem fellépési, hanem lelépési díjakból élnek. Ez annyit jelent, hogy mikor a gazdag barát tüzet fog, ők diszkréten lelépnek a színpadról, átengedik a nőt és a barát gavallériájára bízzák, hogyan kárpótolja őket ezért a nagylelkűségért.

- Undorító! - mondotta Erzsi. - Ez a becstelenség és aljasok világa.

- Egyáltalában nem. Menedzselés. Vagy ha úgy tetszik: kertészkedés. Megfelelő talajba ültetjük a díszvirágokat. Ha például te ottmaradnál Elemér uccai bérkaszárnyalakásodban, néhány éven belül eljelentéktelenednél. Én azonban San Remóba küldeték, ahol az ilyen trópusi, szép virágok dús virágzásba fognak és kivirulnak, megszépülnek. Nos, még mindig utálsz?

- Gyülnöm kellene téged, mert most már bevallhatom egy kicsit megszerettelek. Már majdnem szerelmes lettem...

- Isten őrizz! - kiáltotta Tárnoki. - Csak nem akarsz mindkettőnket tönkretenni?

Erzsi sóhajtott:

- Tulajdonképpen igen bonyolult, érthetlent és szomorú az élet!

- Csak a siker útja az! Ha megelégszel a színtelen egyszerűséggel, nyomban megszűnnek ezek a kellemetlen bonyodalmak!

VII.

Mányaival a Moulin Rouge páholyában találkoztak. A méltóságos úr olyan korrekt, kedves, figyelmes volt, mint egy kaszinói tag. Egy kétértelmű szót sem mondott. Ellenkezőleg, valósággal tüntetett finomkodásával. Úgy kezelte Erzsit, mintha egyenesen a góthai almanachból kilépett grófnő lett volna.

De különös módon Erzsinek ez sehogyan sem tetszett. Ellenkezőleg, bosszantotta. Minek ez a kétszínű komédia? - gondolta. - Mányai nagyon jól tudja, hogy ő nem hercegnő és mialatt szertartásos mosollyal kínálja neki a pezsgőt, magában már bizonyára jövődöbéli viszonyuk várható intimitásait részletezi. Ennél már igazán rokonszenvesebb Tárnoki nyers és kíméletlen szókimondása. Ő legalább nyíltan megmondja, hogy miről van szó.

Mányai udvariassága megalázta, mert gúnynak hatott. Közben Tárnoki valósággal sziporkázott a jókedvtől, elmésségtől.

- Nézzétek azt a nőt! - mutatott egy kissé molett, idősebb artistanőre. - Szavamra, két ballába van. Úgy látszik, csak így tud lépést tartani tulajdon ballépéseivel! Tudjátok, kivel táncol? Gárdaival, aki tavaly lett kész a tőzsdén. Egy évig Bécsben síbolt és most megint van pénze. Vigyázz! Lecsavarják a lámpákat, tangó következik. Hát nem remekek a modern táncok? Azelőtt a zenére kellett figyelni, most csak a világitást kell nézni és már tudjuk, hogy mit kell táncolni!

Mányai táncrea kérte Erzsit.

- Szeretem, hogy ilyen diszkrét eleganciával öltözik! - mondotta tánc közben. - Egész lényében van valami szolid finomság. Maga már kinőtte Budapestet. Sokkal stílusosabb keretbe kellene illeszteni.

- No végre, rátérünk a lényegre! - gondolta Erzsi.

- Járt már külföldön?

- Még nem.

- Ó! Ezt sürgősen pótolni kell. A szépség nemzetközi érték és éppen úgy kirakatba kell tenni, mint az amsterdami gyémántpiac legszebb briliánsait. Olyan helyen kellene feltűnnie, ahol együtt vannak a világ nagy szakértői, a filmrendezők, színigazgatók... Például San Remóban!

- Mondja - kérdezte idegesen Erzsi - miért van az, hogy maguk, ha egy nőnek udvarolnak, mingyárt megemlítik azokat a további férfiakat is, akiknek át akarnak adni bennünket?

- Hogy érti ezt? - kérdezte megütközve Mányai.

- Hogy már a filmrendezőt és a színidirektorokat emlegeti. Még azt sem tudja, hogy hajlandó lennék-e magával utazni San Remóba, máris arra gondol, hogyan továbbíthatna azután Hollywoodba vagy Londonba.

Mányai csodálkozva nézett Erzsire.

- Kérem, én ezt csak önzetlenségből és a szépsége iránti őszinte csodálatomban mondtam. Nem is mertem arra a szerencsére gondolni, hogy esetleg az én személyem is figyelembe jöhet...

- És ha jöhetne?

- Úgy természetesen eszembe sem jutna tovább menni.

- Kivéve most! - vágott szavába Tárnoki. - Mert únom ezt a lokált és ajánlom, vonuljunk máshová. Ismerek egy finom kis bárt a Belvárosban!

Mikor a ruhatáros behozta Erzsi bundáját, Mányai meglepetten nézett végig rajta.

- Érdekes - mondotta -, hogy mennyire hasonlít ez a kabát a feleségem volt bundájához! Ebben azonban több a sikk...

Erzsi elsőnek lépett az autóba és Tárnoki közben megkérdezte Mányaitól:

- Hogyan tetszik?

- Elragadó teremtés. A legkülönb, akivel eddig találkoztam!

*

A főnök azt mondta Cser Jánosnak:

- Nem tuberkulótikus maga? Rémes, milyen rossz színben van! És egyre soványabb!

- A kolléga úr szerelmes! - jegyezte meg Horváth, aki csak huszonnégyéves volt és a hivatal bonvivánjának számított. A megjegyzésen mindenki röhögött. A harmonikás nadrágú, félre-csúszott nyakkendőjű, rosszul borotvált Cser valóban komikus figurának festett a hősszerelmes szerepében.

De Horváth csipkelődése elevenen találta Csert.

- Kérem, kolléga úr - mondotta idegesen -, kikérem az ilyen ízléstelenséget!

A dologról egyébként nem lehetett tovább diskurálni, mert már végigviharzott az áruházon a nagy hír:

- A Commerciát megvásárolta az Atlantic-kartell, melynek Mányai Tibor az elnöke!

- Jól nézünk ki! - sóhajtotta Nagy Gizi, a levelezési osztály helyettes főnöke. - Újabb racionalizálás és B. lista!

Gizi harmincéves, nagyon csinos lány volt. Doktori címe is volt, elvégezte a közgazdasági egyetemet és a kollégák respektálták szokatlanul nagy műveltségéért. Gizi viszont már régen kiábrándult a diplomából, éppen olyan vadevezős és elszánt turista volt, mint többi kolléganője és a fiúk általában úgy beszéltek róla, hogy: nagyszerű pofa!

Cser nagyon rokonszenvezett Gizivel, rendkívül sokat adott a véleményére.

- Mondja - kérdezte tőle a déli szünetben, miközben Gizi sonkás-szendvicset evett, - miért gyűlölik a nők azt a férfit, aki nagyon szereti őket?

Gizi nevetett.

- Mert minden nő csodát vár a szerelemtől. És ha a szerelmet olyan férfi hozza eléjük, aki csak az egyszoba-konyhás lakás varázsát igéri, tájékozatlanságukban becsapottnak érzik magukat. Nem a férfire haragszanak, hanem az ajánlatában lévő sértésre. Higyje el, a férfi nem is számít. Aki aranytálcán kínálja a szerelmet, maga is megszépül és eszményi lovaggá lesz az arany fényében. Aki pedig csak pakfongtálcán tudja hódolatát a nő elé vinni, az olyanok szemében, akik az életet nem látják tisztán és nincs erkölcsi alapjuk, egy kicsit a cirkuszi pojácához hasonlít, aki egyetlen mozdulattal utánozza a porondra lépő gladiátorokat és a közönség kineveti.

- Én azt hittem, hogy a nők azokat szeretik, akik valami örültséget követtek el értük. Akik halálos bizonyítékát adják szerelmüknek!

- Rossz regényeket olvas, kedves Cser. Tudja ki az ideális lovas, akiért ma Pest minden nője megőrül? Mányai! A mi szeretve tisztelt új elnökünk. Hallom, éppen most kötött barátságot egy állítólag csudaszép nővel. Valami Erzsi. A város valamennyi csalódott és lecsúszott nője, aki Mányaira pályázott, most ezt a hölgyet szeretné egy kanál vízben megfojtani.

Az utcáról autóböngés hallatszott. Gizi felfigyelt.

- Ime Lohengrin személyesen! - mondotta és kimutatott az utcára, ahol hatalmas Rolls Royce állt meg. A kocsiból ötven év körüli, markáns arcú, városi bundát viselő, elegáns férfi ugrott ki. Az autó ajtaja csak egy pillanatra nyílt ki, de Cser két parányi női lábat pillantott meg...

Azután minden olyan volt, mint egy őrült tempóban rohanó álom. Lement a hátsó lépcsőn az utcára és megkerülte az autót. A soffőr mögötti tükörtáblán keresztül nézett. A nő arcát nem láthatta, de felismerte a bundát...

Az utca felőli oldalra ugrott és feltépte az autó ajtaját.

- Őrült! - mondotta Erzszi. - Meg akar ölni mind a kettőnket?

- Szereti? - kérdezte Cser és a szeme kidülledt, a homlokán megdagadtak az erek.

- Takarodjon! - kiáltotta Erzszi olyan indulatosan, mintha halálos mérget fröccsentene szét.

- Mit csinál ott? Lóduljon! - szólt rá a soffőr, aki hátrafordult és azt hitte, valami koldus tolakodik.

Cser szédülve ment vissza szobájába. A hivatalban a legnagyobb izgalom volt.

- Itt van Mányai! Végigvizsgálja az irodákat. Mindenki üljön munkaasztalához!

- Ha valaki szerelemből gyilkol - kérdezte Cser Gizitől - az bűn?

Gizi szigorúan nézett rá.

- Édes kollégám, maga hülye. Először is a romantikus iskola már régen nincsen divatban, másodsor, mikor nyakunkon van az új elnök, akkor igazán más gondja lehetne!

Az ajtó kinyílt és az igazgató kalauzolása mellett Mányai lépett a szobába.

- Itt vannak legszorgalmasabb és legmegbízhatóbb munkatársaink! - mondotta mézédés mosollyal az igazgató.

És ekkor valami egészen hihetetlen dolog történt.

Cser János felállt íróasztala mellől, kezébe kapta a tintásüveget és teljes erejével Mányai arcába csapta.

- Ez a tied, gazember, csábító! - kiáltotta.

Az emberek megdermedtek, a szájuk kinyílt a bámulattól, ilyesmire még nem volt példa. Az igazgató felhördült és rávetette magát Cserre. Azután két hatalmas pofont adott neki. A többiek is magukhoz tértek. És valamennyien a vézna, beteg, lázpiros emberkét rohanták meg és rugták, taszították kifelé.

Mányai pedig csak állt elképedve és a tintát törölgette. A szolgák törülközőkkel rohantak be, Mányait behurcolták a fürdőszobába, hideg és meleg vízzel dörzsölték és szappanozták, az igazgató új inget hozatott a közeli divatáru-kereskedésből.

Cser pedig véresen, félig ájultan támolygott tovább az utcán.

- Agyon kellett volna ütnöm! - mormogta.

Most már minden mindegy. Állását elvesztette, végkielégítést sem kap. Tolvaj lett, elzüllött, kicsúszott alóla a talaj.

Meg kell halnia!

Nem, még nem!

Majd előbb lezárja számláját. Egy tintásüveggel még nincsen elintézve a dolog.

Mikor később Mányai visszament Erzsihez, még mindig remegett az izgalomtól.

- Bocsáss meg kedves, valami hihetetlen gazság történt. Egy fickó, valami sovány, nyomorék alak hozzám vágta a tintás üveget. Valami csábításról beszélt. Mondd kérlek, ismersz te valakit az itteni hivatalnoki karból?

- Nem, egy lelket sem!

- Igazgató azt mondja, hogy örült, már napok óta figyelik, hogy nincsenek rendben az idegei. Természetesen azonnal kidobták!

- Nagyon természetesen! - mondotta Erzsi is.

VIII.

Gizinek igaza volt. A reményeikben csalódott nők csakugyan megindították bosszuló hadjáratukat Erzsi ellen.

Nem voltak éppen túlságosan leleményesek és eredetiek. Névtelen leveleket írtak naponta a méltóságos asszony címére. Azt azonban tömegesen. A félvilág női általában összetartanak, nem keresztezik egymás útjait, csak olyankor mérgesednek meg, ha váratlanul egy, a polgári osztályhoz tartozó idegen nő próbál útjukba állni. Erzsiben megéreztek a veszélyes ellenfelet. Azt a bizonyos nőt, aki nem átmeneti kalandot jelent a férfi életében, hanem feleségül véteti magát. Ezt pedig nem lehet tűrni. Az olyan férfi, mint Mányai, nagy érték az éjszakák világában, nem szabad veszni engedni.

Mányainé eleinte nem törődött a névtelen levelekkel. Már régen nem volt szerelmes a férjébe és megszokta urának kilengéseit. És természetesen neki is volt barátja. Már régóta foglalkozott a válás gondolatával. De előbb megvárta, amíg Vértessy gróf csakugyan nyilatkozott és kijelentette, hogy válás esetén feleségül veszi.

Mányainénak ez volt a legfőbb becsvágya. Grófnőnek lenni! Igaz, hogy a férje gazdagabb volt, mint Vértessy gróf, de ha sikerül a válást a férj hibájából kimondani, úgy kilátása lehetett a hatalmas végkielégítésre.

Amikor tehát már a tizenkettedik levél közölte Mányainéval, hogy melyik bridzs-szalónban találja délután hét óra tájban férjét és barátnőjét, elhatározta, hogy rajtuk üt. A bridzs ugyan ártatlan játék, de az a bizonyos szalón arról volt nevezetes, hogy bárja is volt, ahol kitűnő koktélok mellett szórakoztak gramofón muzsikára a párok és a bárból apró fülkék nyíltak azok számára, akik a magányt keresték.

Mányai, hogy Stendahlnak, a szerelem nagy szakértőjének szavaival éljünk, - viharosan belé szeretett Erzsibe. Vannak emberek, akik mindent és mindig percek alatt határoznak el. Ezek a nagy szónokok, hadvezérek és bankárok. Külön ösztönük van, amellyel egyszerre megérik azt, amihez másoknak pepecselő kísérletezés és hosszas tanulmány kell.

Mányai a következőket állapította meg Erzsiről: teljesen tapasztalatlan lány, aki naívságát dacossággal és megjátszott fölényrel próbálja palástolni. Gátlásai vannak, fél, bizalmatlan, kellemetlen emlékei lehetnek. De ez az a típus, mely ha egyszer megnyitja érzéseit, úgy csodálatos meleget, a kedvesség, odaadás, temperamentum és nőiesség szédületes együttesét ontja imádottja elé. És szép. Az a nő, akire minden férfi felfigyel. A fantáziára hat...

Látta, hogy nem szabad sietni. Továbbra is megőrizte kifogástalan, diszkrét modorát. Minden este együtt voltak és Tárnoki volt az elefánt. Ő állította össze az esti programot, néki volt kötelessége a hangulatot megteremteni. Erzsi lassankint nagyon rokonszenvesnek találta Mányait. Már elhatározott dolog volt, hogy vele utazik San Remóba...

San Remó! Ott fog új élete kezdődni. Izgalmas, rózsaszín ködök gomolyogtak előtte, ha ezt a nevet hallotta. Nem volt határozott terve. Éppen az volt a nagyszerű, hogy semmit sem határozott el előre. Csak mint valami homályos vezérmotívum muzsikált fel benne mindig a visszatérő gondolat:

- Ha Mányai komolyan bele szeretne és feleségül venné!

Tárnoki már gratulált néhányszor és elismeréssel jegyezte meg:

- Brávó kislány! Mányai már tökéletesen főzve van. Ezt a csodát még nem láttam. Bocsáss meg, hogy először mosolyogtam rajtad. Most meghajtom zászlómat. Ezt még egyetlen nőnek sem sikerült eddig elérnie!

Mányai szerelme már abban a stádiumban volt, amikor terhessé kezd lenni a harmadik személy jelenléte. Kisegítő barátra és barátnőre csak akkor van szükség, amikor két ember még nem alkot teljes, önálló és tökéletes világot. De amikor az a bizonyos elektromos kapcsolat megtörtént, akkor csodálatos módon mindig van annyi témájuk és mondanivalójuk, hogy mindenki feleslegessé válik... Tárnoki megérezte e pillanat eljövételét és szépen, diszkrétan kezdett visszavonulni. Kifogásokat emlegetett, meghívásokról beszélt, szóval nem jöhet el.

- Már felvetted a lelépési díjat? - kérdezte gonoszul Erzsi.

Tárnoki nevetett.

- Légy nyugodt, nincs okom panaszra.

- Azért tudod komizszág, hogy ilyen könnyen lemondasz rólam!

- Egy szegény proletár nem jelenhet meg briliáns diadémossal! Meg kell elégednie a tíz százalék jutalommal, mely a becsületes megtalálót megilleti.

A férfi igazi szerelme ott kezdődik, amikor szerelmét bevezeti a társaságba. Mikor nem szégyenli, nem rejti, hanem megszokott környezete előtt dicsekszik vele. Ezt a társaságba vezetést egyelőre csak Madame Lucie bridzs-szalónjába való bevonulásuk jelentette.

A legtöbb nagyvilági embernek kétféle társasága van. Az egyik, amellyel szűk családi körben érintkezik és házában vendégül látja és egy másik, amelyikhez mulatós életét kapcsolja. Kártyázik, mulat velük, tegeződik, de magánéletének intimebb vonatkozásait szigorúan elkülöníti tőlük. Mme Lucie szalónjában igen jónevű vállalkozók, kereskedők, lateinerek fordultak meg, egymásra mosolyogtak, kedves léhaságokról diskuráltak, kártyáztak, ittak és izgalmas kalandok után szimatoltak. A nők úgy tettek, mintha kizárólag a bridzs és a tangó érdekelte volna őket, szinte kínos eleganciával öltözködtek és elkeseredett élet-halál harcot vívtak egymással, hogy melyik tudja szépségben és megjelenésének hódító voltaival túlszárnyalni a másikat. Az a bizonyos katlan volt, melyben a nagyvárosok pletykáit, kulissza mögötti botrányait kotyvasztják.

Mme Lucie egy méltóságos úr özvegye volt. Nagyon utálta vendégeit, mert halálosan fáradtnak érezte magát. Rémes volt naponta délután öttől hajnalig mosolyogni, kedvesen érdeklődni közönyös dolgok iránt és mindenre vigyázni.

Ezen a nevezetes szerdán, amelynek pikáns eseményéről később valamennyi újság pletykarovata megemlékezett néhány rejtett célzással, Mme Lucie majdnem elájult ijedtében, mikor a szalón ajtaján egyszerre Mányainét látta belépni. A szalónban bridzselők közül többen

felismerték a szép méltóságos asszonyt és általános izgalom támadt. Mindenki tudta, hogy alighanem szenzációs kis botrány előjátéka és áldották végzetüket, hogy éppen ők lehetnek tanúi a nem mindennapi eseménynek.

Mme Lucie a belépő elé sietett és hebegni kezdett:

- Kérem... kérem méltóságos asszonyom. - nagyon meg vagyok tisztelve, bizonyára kedves férjét keresi... Sajnos, a méltóságos úr ma még nem jött fel!

- A férjem, drágám, bent van a bárban, a barátnőjével. Ha megengedi, oda megyek!

Mme Lucie elsápadt.

- Méltóságos asszonyom, ez lehetetlen. Az én szalónomban nem tűrhetek botrányt. Kérem, legyen belátással, ne tegye tönkre az üzletemet. Intézzék ezt el, kérem, oda haza.

Mányainé mosolygós arca még nyájasabb lett. Olyan kedvesen, elfogulatlanul viselkedett, hogy a vendégek, akik lélekzetvisszafojtva figyeltek, kezdték nem érteni a dolgot. Mindenki tombolást, hisztériás kitöréseket várt és Mányainé mosolygott. Hm, úgy látszik a méltóságos asszony még nem sejtí, vagy nem hiszi, hogy micsoda meglepetés vár rá a kis bárban!

- Drága Mme Lucie - válaszolta Mányainé - ne izgassa fel magát. Úriasszony vagyok, aki nem szoktam cirkuszi látványossággal mulattatni a tömeget. Nyugodtan bebocsáthat a férjemhez...

Közben Károly, a kis boy megszimatotha, hogy miről van szó. Bement a bárba és az izgalomtól elfulladva súgta Mányainak:

- Itt van a méltóságos asszony.

Mányainak arcába szökött a vér. Ilyen kínos helyzetben még sohasem volt. Nem akart Erzsi előtt félszeg helyzetbe kerülni, mindig sokat adott arra, hogy a monokli rezdülés nélkül álljon a szemében.

- Bocsánat - mondotta Erzsinek - egy pillanatra magadra kell, hogy hagyjalak. Talán menj abba a sárga fülkébe és várj meg ott!

De már erre nem kerülhetett a sor. Mert Erzsi a nők rossz szokása szerint ahelyett, hogy azonnal engedelmeskedett volna, kérdést intézett Mányaihoz, meg akarta tudni, hogy mi történt, mert kitűnő női ösztönnel azonnal nőt szimatolta. Meg volt győződve, hogy Mányai régebbi barátnője érkezett. És ez a kis időbeli eltolódás, mialatt a kérdést feladta és Mányai megtagadta a választ, elegendő volt arra, hogy Mányainé a bárba lépjen.

- Szervusz! - mondotta teljesen elfogulatlanul a megdermedt Mányaihoz és azután magyarázóan fordult Erzsihez:

- Ne haragudjon kedvesem, hogy egy kicsit megzavartam magukat. Én ugyanis a felesége vagyok ennek az úrnak!

Erzsi azt hitte, hogy menten elsüllyed zavarában. Fogalma sem volt, hogy ilyenkor mit kell mondani. Riadtan nézett Mányaira, akinek a szeméből ugyan nem esett ki a monokli, de azért a hangja igen kényszeredett és remegő volt, amikor azt mondta:

- Légy szíves, várj meg az autóban, azonnal jövök!

- De kedvesem - mondotta változatlan derűvel Mányainé - erre semmi szükség nincsen. Csak nem vagyok olyan udvariatlan egy ilyen bájos kis nőhöz, hogy elvigyelek a társaságából. Csak azért jöttem, hogy sürgősen közöljek veled valamit...

- Kérem, én elmegyek! - szólalt meg végre Erzsi.

- De semmi szükség sincsen erre, kedves. Ellenkezőleg, azt hiszem, nagyon fogja magát is érdekelni a dolog. Ugyanis arról van szó, hogy válok a férjemtől.

- Kérlek! - próbálta félbeszakítani ideges mozdulattal Mányai.

Mányainé azonban nem zavartatta magát.

- Ugyanis, amint tudod, Vértessy gróf komolyan érdeklődik irántam és megkérte a kezemet. Nagyon aranyos fiú, de egy kicsit haboztam, mert sajnálalak. De most, hogy ilyen jó kezekben vagy, azt hiszem, semmiféle akadály nem lehet a válasznak. Remélem kisasszony - fordult Erzsikehez - mindenben kellemes partnere lesz a férjemnek. Kitűnő ember, figyelmes és gavallér...

Mme Lucie e pillanatban követte el életének legnagyobb ostobaságát. A derék asszony, akinek nem volt fantáziája és el sem tudta képzelni, hogy az ilyen kínos családi jelenet másképpen végződhet, mint úgy, hogy a barátnőnek megszegyenülten távoznia kell, beküldte a bárba a boyyal Erzsike bundáját. Erzsike gépies mozdulattal húzta magára.

Mányainé óriási elképedéssel nézett Erzsike. Annyira meglepődött, hogy egyszerre kiesett nyugalmaiból és fölényességéből. Nem hitt a szemének. Odaugrott Erzsikehez és végig tapogatta a bundát. Azután határtalan elképedéssel és felháborodással kiáltotta:

- De hiszen ez az én bundám! Tőlem lopták az Excelsior kávéházban!

Erzsike halálsápadt lett. Mányai lovagiasan segítségére próbált sietni.

- Miféle ízléstelenség ez? - mondotta erélyesen.

De Mányainéval nem lehetett bírni.

Erőszakkal hátrahajtotta a bunda gallérját és megmutatta:

- Itt van a cég neve... és ez a bélés... nagyon jól tudod, hogy annak idején Bécsben vásároltam. Ez volt az utolsó méterjük. És ez a kis igazítás a deréknál...

Végtelen megvetéssel abbahagyta az inkvizíciót és gyilkos gúnnal mérte végig a boldogtalan lányt.

- Tolvaj! - mondotta undorral.

Azután férjéhez fordult:

- Gratulálok az ízlésedhez!

Még egy lesujtó pillantást vetett mindkettőjükre és kisietett a bárból.

Erzsike csak most tért magához.

- Ne higgyen neki! - sikoltott fel. - Én ezt a bundát ajándékba kaptam egy rajongómtól...

Mányai olyan volt, mint akit jeges vízzel öntöttek végig. E néhány perc alatt óriási változáson ment keresztül.

- Nem kétkedem ártatlanságában! - mondotta fagyosan. - De a dolog mindenesetre kínos.

Erzsike rémülten nézett Mányaira, aki e pillanatban olyan kegyetlen közönnyel állt mellette, egész lényéből úgy süvített a hidegség, mint egy hóhérból, aki a legkisebb részvét nélkül végez áldozatával. Megértette, hogy ezt az embert örökre elvesztette. Értelmetlenül bámult a férfira, nem értette, hogy annak a hiúsága sértődött meg. A családi dráma nem érintette túlságosan mélyen, de hogy ő, a híres gavallér, az elegáns társaságbeli férfi ennyire tévedhetett, hogy egy tolvajnot választott barátnőül és felült a komédiázásának... ez vérig bosszantotta. Dühös volt a tulajdon naívságára, hogy csakugyan elhitte Erzsike, hogy tisztességes lány,

hogy komolyan szeretni tudta és terveket kovácsolt vele kapcsolatban. Remegett a dühtől és a legnagyobb önuralomra volt szüksége, hogy valami nagy gorombaságot ne mondjon neki. Erzsi észrevette ezt a nagy változást.

- Hát nem szeret már? - kérdezte és szemét előntötte a könny.

- Ugyan kérem! - mondotta ingerülten Mányai. - Most már igazán elég a komédiából. Beláthatja, hogy mi ketten örökre végeztünk egymással...

- Nyomorult! - tört ki a sírás Erzsiből. Azután egy vad mozdulattal lerántotta magáról a bundát és Mányai lába elé vágta.

- Vigye! - kiáltotta magánkívu. - És tűnjön el... ne lássam többé!

Kirohant a szalónból, az arca olyan dült volt, a mozdulatai olyan kétségbeesést árultak el, hogy a teremben lévők szenzációéhsége teljesen kielégült. Már azt hitték, hogy a botrány egészen símán múlik el. Most azután elégedetten állapították meg, hogy Mányai szakított Erzsivel és Mányainé - amint azt Károly, a reményteljes boy elárulta - férjét válóperrel fenyegette meg a bárban!

Voltak, akik nem is folytatták a bridzselést. Felemelték a telefont és sürgősen értesítették legjobb barátaikat és barátnőiket a délután szenzációjáról. Este tíz órakor már a korszó, New-York kávéház, kaszinók, klubok mind értesülve voltak és ha valaki éjjél után a Mányai-botrányt kezdte mesélni, gúnyosan intették le:

- Ugyan kérlek, ilyen közismert históriával jössz?

IX.

Cser János haza ment és mint jó főkönyvelőhöz illik, elhatározta, hogy lezárja élete folyószámláját.

Felállította a mérleget, melynek egyik oldalán ez állt: jeles kereskedelmi érettségi, magyar, német, angol nyelvtudás, tizenöt évi szolgálat a Kommercia cégnél, havi négyszáz pengő fizetés, kilátásba helyezett cégvezetői állás... A másik oldalra pedig ezt írta: Halálos szerelem, bundalopás, gúny, örült merénylet az elnök ellen, állásvesztés...

Azután felállította a szaldót: ...teljes csőd, erkölcsi és alanyi összeomlás. Cser János tolvaj, állástalan csavargó, kirugott szerelmes...

Elővette a lekszikont és felütötte az M. betűs kötetben a mérgek című jelszót. Azután a V. betűnél megnézte a veronált. Ez tetszett a legjobban. A halálos bódulat, amikor álomban rohanja meg az embert a halál. Álmatlansága ellen már régebben kapott veronálos receptet. Az orvosnak azt mondja majd, hogy elvesztette és még egyet kér. Ha azt, amit a két receptre kap, egyszerre beszedi, tökéletesen elég.

Leveleket is kellene írni! - gondolta. Minden rendes öngyilkos levelet szokott írni. De egy kicsit undorodott, mert igen butának találta azokat a közhelyeket, hogy: bocsássatok meg! Ki bocsásson meg neki és miért? Még ő kérjen bocsánatot az emberfeletti szenvedésekért?

Erzsitől búcsúzzon? Írja azt, hogy utolsó gondolata is az övé és nem bánja, hogy meghal, mert az a néhány csók, melyet tőle kapott, mindenért kárpótolja... De egyszerre megérezte, hogy ez nem igaz. Cser Jánost a halál küszöbén rettentő, gyilkos düh fogta el. Egyszerre megnyíltak szemei és ráeszmélt az igazságra. Hogy őt szívtelenül és gonoszul kijátszották, megcsúfolták, hogy visszaéltek buta jószágával és ostobaság volt egy lelketlen nő miatt lopni, elzülleni,

meghalni! Miért legyen érzelmes, miért írjon neki még a sír széléről is szép és megbocsátó szavakat...

Meg kell átkoznia! Nyugtalaná tenni életét, mérget keverni pezsgőjébe, egy kicsit torkára fagyasztani a kacagást!

A gyáva, gátlásokkal teli emberek rendszerint leveleket írnak és írásban mondják el mondani-valójukat.

Cser papírt vett elő és kihalászta zsebéből a töltőtollat. E pillanatban a sovány, meggyötört, vézna emberke drámai hőssé magasztosult. Minden keserősége és megalázottsága, amely eddig fájdalom és sírás alakjában bujkált benne, acélos és gyilkos haraggá oszloposodott.

«Átokkal ajkamon halok meg, elátkozlak, amiért tönkretetted az életemet, elraboltad a becsületemet, feldúltad lelkemet, meggyaláztad legszentebb érzéseimet...»

Cser agyában zavarosan keringtek a gondolatok. Diákkora jutott eszébe, amikor magyarból kellett iskolai dolgozatokat írni. Akkor írt ilyen dagályos szavakat. És egyszer, mikor novellát nyújtott be az önképzőkörbe. *A hűtlen!* - volt a címe. Ebben öngyilkos lett a megcsalt férfi.

Letette a töltőtollat, nem tudott tovább írni.

A szája szögletében valami egészen különös, keserű vonás jelent meg. Összeomlott élet romjain szoktak így nézni a halálba indulók.

Cser János könyvelő e pillanatban sugárzóan bölcs filozófus lett, aki felismerte a nagy szavak és nagy indulatok céltalanságát.

Minek írjon Erzsinek? A nagy lelki összeomlások egyéni tragédiák, melyek mások szemében néha komikusak és legfeljebb felületes és sértő sajnálkozást váltanak ki. A nagy fájdalom zorddá, gőgössé és fenségessé teszi az ember lelkét, bezárkózik szenvedéseinek gigantikus sziklavarába, megszűnik a többi emberrel való kapcsolata, túlemelkedik a földi élet apró és szürke komédiáin, rokona lesz a végtelennek... a halálnak!

Erről a küszöbről értelmetlen és kicsinyes dolog utolsó üzeneteket küldeni és levelezni olyanokkal, akik még nem érezték meg a Végtelenség csodáinak közelségét...

A gyűrött nadrágu, izléstelen nyakkendőjű Cser János gőgös nagyúr volt, aki büszkén felül-emelkedett rendőrségen, szerelmen, hivatali gondokon. Néki már senki és semmi sem árthatott...

És mégis könny csordult a szeméből.

Valahogy mégsem így kellett volna elhagynia a világot!

Mindig pedáns hivatalnok volt. Megszokta, hogy mikor irodájából távozott, előbb szépen rendbehozta az íróasztalát. Ilyen szép rendben kellene itthagynia az életet is. De mögötte minden borzalmas össze-visszaságban feküdt, irtózat volt a sok elintézetlen akta: ...bunda... Erzsi... csupa gyötrelmes hátralék!

Az előszoba felől csengetés hallatszott. A Szobaasszony ilyenkor nem volt otthon. Ruhatáros volt egy moziban, ahonnan csak éjfél után került haza.

Cser ajtót nyitott.

Gizi lépett be, a doktorkisasszony.

- Meg akartam nézni, hogy mit csinál! Nagyon aggódtam magáért! - mondotta kedvesen.

Cser megrendülten nézett a doktorkisasszonyra.

- Engem sajnálni is lehet? - kérdezte fájdalmas mosollyal.

- Nézze János - mondotta nagyon komolyan Gizi, - maga teljesen elvesztette lába alól a talajt. Nagyon jól tudom, hogy maga e pillanatban öngyilkossági tervekkel foglalkozik!

- Ezt tudja? - döbrent meg János és elpirult, mint akit tetten értek.

- Aki olyan örültséget követ el, mint amilyent maga csinált ma délben, az már mindennel leszámolt. Mihez fog, mit akar kezdeni? Nagyon jól tudom, hogy micsoda lelki rázkódtatáson ment keresztül. Maga képtelen ilyen lelki állapotban állás után loholni, új életet kezdeni...

- Majd csak lesz valahogyan! - mondotta halkán, bizonytalan halkán Cser.

- Ezek frázisok barátom. És különösen a maga szájából hangzanak rosszul. Két éve dolgozunk egymás mellett, alaposan megismerhettem magát. Tudom, hogy milyen lágy szívű, mélyen érző lírai jellem. Magán csak egy dolog segíthet, ha elmegy Budapestről...

- Igen, el fogok menni! - mondotta különös hangsúllyal Cser.

Gizi mérges lett.

- Hallja, most már igazán elég volt a butaságból. El fog menni... és én már tudom is, hogy hová? Ma reggel levelet kaptam szülőfalumból, Árkádházáról. Az ottani mezőgazdasági szeszgyárban megüresedett egy tisztviselői állás és velem akarják betölteni. Én nem hagyhatom el Budapestet, mert amint tudja, tudományos kutatásokat folytatok és egy kicsit menyasszony is vagyok. De magára gondoltam. A gyár vezérigazgatója a nagybátyám. Nagyon meleg ajánló sorokat írtam a maga érdekében. Egészen bizonyos, hogy alkalmazni fogják...

Cser mélységes megindulást érzett. Lehajolt és megcsókolta Gizi kezét.

- Mondja - kérdezte egészen halkán - azt hiszi, hogy csakugyan lehet így tovább élni?

- Persze, hogy lehet! Hát azt gondolja, maga az egyetlen, akit fejbe vágott az élet és Don Quijoteja lett a szerelemnek? Aki csak küzd és harcol a szerelemért, anélkül, hogy valaha is elérhetné?

- És lehet azért élni, mosolyogni, dolgozni?

- Lehet, János! És azért jöttem magához, hogy ezt megmondjam. Mert én megértem magát. Én is voltam Don Quijote egyszer, nagyon szerettem valakit és látja, itt vagyok, tudok mosolyogni, dolgozom az irodában, szakmunkákat írok és még flörtölök is.

- Maga is? - ámult el János. - Egy ilyen tökéletes lány? Magát is el lehet hagyni?

- A szerelemnek külön világa van, melyben az erők gyengék és a gyengék erők lehetnek! A munka világában maga hős és kemény munkás János, a szerelemben azonban naiv gyermek, könnyű pehely, melyet kedvére sodor el a forró vihar. Ez nem olyan szörnyű tragédia, mint ahogyan most érzi... Ki lehet heverni és fel lehet támadni...

- De én olyan nagyon, olyan végtelenül szeretem még most is ezt a leányt! Mondja Gizike - kiáltotta szenvedélyesen - válaszoljon becsületesen és komolyan: lehet engem szeretni? Egy ilyen félszeg, szürke, jelentéktelen embert? Szabad nékem egyáltalában szerelemre gondolnom?

- Csak magának szabad János, akinek az Isten akkora szívet adott, hogy az betölti egészen és annak szomorúságától, szüntelen lánghatásától nem ért rá könnyed, elegáns hódító gavallér lenni, mert alázatossá tette a szenvedés és ámulat, ahogyan a szerelem csodáit nézte. Térjen vissza a munkához, János és csukja be maga mögött szépen az álomország kapuit!

- Igen, meg kellene próbálnom! - mormogta Cser. - Talán sikerül...

- Biztosan sikerülni fog! Mindenkinek sikerül, aki akarni tud és aki felismeri, hogy mennyi érték és szépség van az életben a szerelmen kívül is...

Cser arca megvonaglott, ahogyan elkínzottan hallgatta Gizit, mint a halálraítéltek a gyóntató pap vigaszait.

- Milyen jó maga! - sóhajtotta.

- Igérje meg, hogy hallgat rám, nem követ el semmi ostobaságot és még ma elküldi ajánlatát a szeszgyárnak!

- Igérem! - mondotta halkán Cser.

- Hát szóval - mondotta felvidultan Gizi - remélem, megértettük egymást? És észretért?

- Igen, nagyon köszönöm a jóságát!

Gizi mégegyszer kezét nyujtotta és elsietett.

Cser ott állt a nyitott ajtóban, a lépcsőházban és hosszan nézett utána. Mintha nagy fényeket oltogattak volna el, amint eltűnt az alsó emeletek kanyarulatában.

Ilyenek lehetnek a földre szállt angyalok!

De milyen édesen naív gyermek!

Hát azt hiszi, hogy az olyan nagy problémákat mint az övé, meg lehet oldani azzal, ha újra állásba megy? A szeszgyári főtisztviselőség meggyógyítja a véres sebeket, elülteti a fájdalmakat, melyek benne vonaglanak?

Állt és nézett Gizi után. Az utolsó meleg simogatás, melyet még az Élet számára tartogatott.

Azután hirtelen, mintha látomása támadt volna. Egy szőke fej tűnt fel a lépcső alsó fokán és amint emelkedett és jött egyre közelebb, Erzsit ismerte fel... Vékony imprimé ruha volt rajta kabát nélkül, pedig kegyetlenül hideg volt... Cser dermedten nézte, az ajtófélfába kapaszkodott, mint aki kísértet elől hátrál.

És Erzszi oda sietett hozzá, csupa égő indulat, eksztázisra korbácsolt idegek, könnyek és letörtség.

- Bocsásson meg! - mondotta és már rázta a zokogás.

Cser betette az ajtót és szobájába vezette a zokogó lányt.

*

Fénnyel és meleggel telt meg a szoba.

Cser várta dobogó szívvel, elfulladó lélekzettel, hogy mi következik?

A keze rásiklott Erzszi hajára és azt mondta:

- Visszajöttél?

A lány felvetette könnyben égő szemét és odatapadt a férfihoz, mintha védelmet keresne.

- Ugy-e, nem fogod kérdezni, hogy mi történt? Nem akarsz megkínozni, nem akarsz gyönyörködni a megalázottságomban?

- Az övé voltál?

- Nem - esküszöm... senkié!

Cser fáradt szemében mintha új élet gyulladt volna.

- És mégis visszatértél? - kérdezte újra.

- Visszajöttem, mert most már tudom, hogy milyen csodálatos hős vagy, mennyivel különb mindenkinél! Hát ennyire szeretsz János? Loptál miattam? Ne beszélj... ne szólj egy szót sem... mindent tudok! A bundát visszaadtam a tulajdonosának!

- Visszaadtad? - hördült ki a boldog kiáltás Cserből. E pillanatban a nagy folyószámla legnagyobb tehertétele kitörlődött a főkönyvből.

- Igen... és hozzád jöttem. Ostoba voltam... álmokat hajszoltam és elmentem az egyetlen igazi emberi érték mellett, aki te voltál! Aki egyszer elvesztetted ugyan az eszed, de megbühödtél érte. Dolgozni akarok, János. Segíteni akarok rajtad. Újra felépíteni az életedet, amelyet tönkre tettem...

- Óh! hát mi történt?

- Erről sohasem beszélünk János! Mind a ketten elfelejtjük a multat! Csoda történt és mi mind a ketten alázatosan hajtjuk meg fejünket...

- Igen, csoda történt! - mormogta a férfi és az új életre támadás édes szédületében megcsókolta a lányt.

VÉGE.